

NUORTEN LÄÄKÄRIEN YHDISTYS R.Y.
PL 49
00501 HELSINKI

Nuorten Lääkärien Yhdistyksen lausunto ammattihenkilöasetuksen muutos ehdotuksesta

Nuorten Lääkärien Yhdistys kiittää Sosiaali- ja terveysministeriötä mahdollisuudesta lausua asetusmuutoksesta.

Nuorten Lääkärien Yhdistys vastustaa muutosehdotuksia. Nuorten Lääkärien yhdistyksen mielestä asetus rajoittaa nuorten lääkäreiden valinnanvapautta työhaussa. Asetusmuutos antaa perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen terveyskeskusjaksosta kielteisen kuvan.

Perusterveydenhuollon tulevaisuutta ei voida pelastaa perusterveydenhuollon lisäkoulutuksessa olevilla nuorilla lääkäreillä. Mieluummin tulee varmistaa että vakituinen kokenut terveyskeskuslääkäri pysyy työssään ja jaksaa myös auttaa lisäkoulutuksessa olevaa nuorta kollegaansa. Kaikista lääkäreistä ei tule perusterveydenhuollon lääkäreitä, mutta terveyskeskustyöstä kiinnostuneiden koulutusta tulee tukea ja yleislääketieteen erikoislääkärin koulutusta kehittää. Lisäämällä pakotteita vähennetään yleislääkärin työstä kiinnostuneiden määrää.

Terveyskeskusten lääkärimäärä on kasvussa ulkoistusten ja sisäänottomäärien lisäämisen myötä. Kun vuosi sitten terveyskeskuslääkärin viroista 11 % oli kokonaan täyttämättä, tänä vuonna tekijä puuttui 6,8 %:sta virkoja. Tässä vaiheessa tulisi odottaa rauhassa tekemättä lisää rajoituksia nuoren lääkärin työhön.

Asetuksen perustelumuiotiossa ja valmistelussa on useasti vedottu siihen, että kuntien koulutus on parempaa kuin vuokralääkärifirmojen. Kuitenkin koulutuksen laatu vaihtelee samalla tavalla sekä kunnallisella puolella että henkilövuokrausyrityksissä. Kunnissa koulutukseen ei käytetä EVO-koulutuskorvauksia vaan ne valuvat täyttämään kuntien budjettivajeita. Koulutusjaksoksi perusterveydenhuollon lisäpätevöitymistä ei nykyisellään voi kutsua, vaan se on kokopäiväistä työntekoa. Perusterveydenhuollon kiinnostuvuutta lisääisivät seniorituki, perehdytys, konsultaatiomahdollisuudet ja ohjaus. Myös työnhallinnan pitää olla mahdollista. Työnantajasta huolimatta näistä laistetaan monissa paikoissa, mikä antaa aloittelevalle lääkärille yksinäisen ja liian haastavan kuvan perusterveydenhuollosta.

Nuorten lääkäreiden sitoutumista työhön ja potilassuhteisiin on moitittu huonoksi. Perusterveydenhuollon lisäkoulutusta suorittaville nuorille lääkäreille tarjotaan usein työsuhteeksi lyhyitä kuukauden pituisia jaksoja, joissa usein toimitaan monen virkalääkärin sijaisena, jopa viikon pätkissä. Yliopistot toivovat monipuolisia koulutusjaksoja, jotka omalla hyvällä tavallaan rytmittävät koulutusjaksoa: esimerkkeinä kotisairaanhoido, neuvolatyö, vuodeosastotyö. Nyt asetuksen perustelumuiotiossa koulutettavaa rankaistetaan vielä sillä, että kuukauden mittainen palvelussuhde ei kelpaakaan koulutukseksi. Samoin yksikin päivä palkatonta vapaata palvelujakson aikana romuttaisi kokonaisuudessaan kolme kuukautta koulutusta. Nuoren lääkärin elämä on usein lyhytjänteistä myös odottamattomien elämäntilanteiden takia: äitiyslomat, isyyslomat, tutkimustyö tai puolisoiden elämäntilanteet. Koulutusjaksona yksi kuukausi on riittävä. Asetusesitys ei tältä osin palvele koulutusnäkökulmaa, vaan loukkaa työntekijän oikeuksia vapaapäiviin.

Asetuksen toteutuessa useat ulkoistetut terveyskeskukset eivät tule saamaan sijaisia yhtä hyvin kuin ennen. Kokonaan ulkoistettujen terveyskeskusten määrät ovat kasvussa, ulkoistettujen virkojen määrä on kasvanut vuodessa 175 virasta 262:een. Monen kotiseudulle paluuta pohtivan nuoren lääkärin naapuristosta ei löydy kuin ulkoistettuja terveyskeskuksia: paluu syrjäseudulle perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen on näin mahdotonta. Asetus voi myös jakaa

terveyskeskukset kahteen eri kastiin: koulutukseen soveltuvista terveyskeskuksista tulee ns. ”koulutusterveyskeskuksia” ja ulkoistetut terveysasemat tarjoavat täyslaillistettujen lääkäreiden palveluita. Samalla kuntien vakinaiset lääkärit nääntyvät työtaakkansa alle: tulee ohjata koulutettavia oman työn lomassa.

Nykyisin vasta perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen suorittamisen jälkeen lääkäri voi toimia yleislääkärin ammatissa itsenäisenä laillistettuna ammattihenkilönä. Perusterveydenhuollon lisäkoulutus pohjautuu Euroopan Neuvoston direktiiviin 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta, joka muualla Euroopassa on tulkittu vastaamaan yleislääketieteen erikoistumiskoulutusta. Suomi on ainoa Euroopan maa, jossa täyslaillistus kytkeytyy perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen. **Nuorten Lääkärien yhdistys kannattaa kaksiportaisen laillistamisen poistoa.** Tällä tavalla erikoistumiskoulutukseen liittyvää terveyskeskusjaksoa voitaisiin jokaisella erikoisalalla kehittää erikoistumiskoulutusta tukevaksi jaksoksi, joka voisi myös osaltaan tukea erikoisalojen konsultaatiotarvetta perusterveydenhuollossa. Samalla mahdollistuisi yleislääketieteen erikoisalan kehitys, kun ei enää tarvitsisi huolehtia perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta, vaan voitaisiin keskittyä niihin nuoriin lääkäreihin, jotka haluavat sitoutua perusterveydenhuollon työhön pitkäjänteisesti.

Mikäli asetus muuton toteutuu esitetyt kaltaisena on siirtymäajat suunniteltava huolellisesti. Asetuksen tulee koskea vaan niitä, jotka kirjoittautuvat perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen asetuksen astuttua voimaan. Koulutusohjelman sääntöjä ei tule muuttaa kesken koulutuksen niillä, jotka jo ovat koulutusohjelmassa. Asetusta ei tule rajoittaa koskemaan vain ennen asetuksen voimaantuloa terveyskeskuksessa aloitettua lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen tai hammaslääkärin käytännön palveluun aloitettua jaksoa, vaan koko perusterveydenhuollon lisäpätevytyminen tulee voida suorittaa sellaisena kuin koulutusohjelma on kirjoittautumisen ajankohtana. Myös moni tänä keväänä valmistuva lääkäri on jo solminut työsopimuksensa, jotka asetuksen voimaan tulon myötä saattavat muuttua kelpaamattomiksi koulutukseksi. Nuorten Lääkärien Yhdistys esittää asetuksen mahdollista voimaantulon siirtämistä 1.1.2011, jotta jo tehdyt työsopimukset eivät vaarannu.

Nuorten Lääkärien Yhdistys on ensimmäisen kerran lanseerannut perusterveydenhuollon lisäkoulutusta varten lokikirjan jo 2000 –luvun alussa. Ongelmana lokikirjan käyttöönnotossa on ollut se etteivät yliopistot pysty tarjoamaan ohjaajalääkäreille koulutusta perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen tarpeisiin. Vuoden 2010 aikana Lokikirjasta on tulossa uusi versio, joka tukee sekä ohjaajan että oppijan kehittymistä koko perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen ajan niin sairaalassa kuin terveyskeskuksessa. Ehdotamme että STM tukee kuntia lääkärinkouluttajien kouluttamisessa.

Nuorten lääkäreiden yhdistys edustaa 12500 lääkäriä, jäsenenään lähes jokainen perusterveydenhuollon lisäkoulutusvaiheessa oleva lääkäri sekä valmistumassa olevia lääketieteen kandidaatteja.

Suvi Vainiomäki
NLY:n hallituksen puheenjohtaja

Elina Leinonen
NLY:n hallituksen varapuheenjohtaja

Jakelu
STM
OPM
Lääkärkansanedustajat
SLL
SELY
GPF

SYLY
SML
Tiedekunnat
Kandidaattiseurat